

BOGDÁN LÁSZLÓ

Átiratok múzeuma

A BODVAJI ELVESZETT TEMETŐ

– Robert Lowell adaptáció –

§ B. A.-ért, aki meghalt a tengeren
§ és vándorolni fognak tengertől
tengerig és keresni fogják az
Úrnak beszédeit de nem találják
meg (Mózes)

I

sósvíz és kagyló a bércek alatt
tombol a vihar nyakunkon az éj
kisértethajónk billeg a vízbe fült
tengerész ficánkol hálónkban fején
glória csillog egykor merész
szeme helyén
tisza ész ürege ásít
vezet haláltól halálig
kitart velünk marad
vihar után is
végzet vagy átok vakablaka? mégis
megviselt bárkánk kabinablaka?
háborgó habokba dobjuk vissza
a falánk cápa testvéreként
fogadja és nevét
a székely tenger homálya őrzi meg
matróz ki keresztet vetsz
az árban hol hajóroncs forog
örvényringlispilen
gályádat meg nem tarthatod
a bodvaji partok rengenek
neptun horgonya villog a napon
a hab szélben baljósan csillog
mégis orfeusz elveszett lantja lenne?
tovább! tovább! távoli tengerekre
a menny dörög vagy a hajóágyú szól?

II (rekviem)

*a szél homokba írja a nevét
csapszék asztalán billeg pohara
amiből ivott nem mondta elég
mi maradt meg? pár elveszett szava
egy női hajfürt könnyvek és egy távcső
hogy láthassuk milyen óriás ő
emelkedik hazudós habokból
megjelenik minden korcs éjszakán
ha végzet szeszély hold vagy hurrikán
a székelly tenger lapályain tombol
mögötte vonulnak mind a becsapottak
kiket elsodort az ár vagy az önkény
s életük útjának meredélyén
egy nagy csatorna partjára jutottak
s negyvenkét fokos melegben egy csőben
töprengtek aláírnak-e vagy mégsem?*

III

*egy elveszett temető bodvajban
ahonnan régen eltűntek a holtak
hol voltak hol nem voltak
porrá omoltak szétszóródtak
szűntek egy miccenésre
s a tenger fölött sirály kérdőjelek
orozzák el a nevetésedet
magyarok horvátok morvák németek
építették az eltűnő világot
kulcslyukon a szebb jövőbe látott
szemük elmélázó taljánok
fújták a csillogó üvegvirágot
izzott a hámorban a vigasztalás
a fák között gonosz bach huszárok
mentéje fénylett és a bérceken
megtört a székelly tenger mord haragja*

*de a világitótorony kihunyt
donogó citera vöröslő málnás
veszett a kulákokkal kurkó gyárfás
odüsszeuszt is csapdába csalták
és bodvajból emigráltak a székeleyek
csak falánk cápánk fogsora csattogott
géppuskaszó a vashámor felett
s már nem volt visszaút*

IV

*backamadaras innét bakugrás csak
minket a bodvaji partok várnak
távolodik enyed magyarigen
képzelet szörnye éjszakánk
lidérces kék fény a vizeken
s a mohó cápa
száját kitátja
ha székeley támad
épít vagy rombol várat
mindig a székeley bánja*

*sötétségbe fül vész a látomás
hajónk hányódik a tengeren
nincsen kiút s ha lenne merre mennénk?
lidérc világol itt a vizeken
ha menekülnénk mégis mié lennénk?
minket a bodvaji erdők várnak
düledező sirkövek sülyedő
véggépp tűnő nevek a köveken
moha fejfán roskadt kereszteken
hová már soha el nem érhet Ő*

V

*mikor mégis elejtjük a cápát
s mindent betölt a rothadás büze
a székelly tenger bodvaj határát
előnti és villog a hámor tüze
vagy mégis nincs-világítótoronyban
lobog századok óta szakadatlan?
egyszer kilobban s elmúlnak vele
mélakóros erdővidéki ősök
nem szól bodvajban tücsökezene
nem kísértének többé már az ősök
vörösre vált akkor minden kendő
egy világot nyel el éhes erdő
csak kísértethajónk hányódik erre
fedélzetén a semmi alakot ölt
temetőből szökők szenvedélye
„és megölték őt mert maga is ölt”
hát nem nyughat bolyong a tengeren
nem igézi már szellem se szerelem*

VI (mindennapi máriánk)

*ma is mezitláb jár ha jár zarándok
hátán saruja úgylis összebékül
az óceán is a havassal végül
nem tagadhatja immár hogy járt ott
a régi imolánál megtalálod
keresztet vetve mormog meg-megáll
és állni fog várunk míg ő is áll
imola körül mennyei málnás
szétnéz megrettenve máris a váltás
csizmái kopognak és kiég a nyár*

*máriánk kiért könnyezne ha nem
érettünk? szántóvető századok
sodorják itt az ártatlanokat*

*hát csoda hogy most mégis fölkiált
hangja süvöltve száll a tengeren
nem lelheti már egyszülött fiát
de nem megy el már ittmarad nekünk
világosodik hőstörténetünk
székelyek veszik örökbe máriát
és bodvajba megint eljő a világ*

VII

*újra jeltelen sírok között bolyongok
nőtől nőig kikötőkön át
vaddisznót is láttak már e tölgyfalombok
és csaba királyfi hajóhadát
és jártak erre prédikátorok
bújdosók ácsok agitátorok
s a havas közönnyel párállt tovább
nézték a mókusok a halakat
asszony szemében egy-halálotat
láttad Te is korán tengerre szállva
röpültél útvesztők árnyékábon
hitted meg nem találhat senki többé
s otthon zajlott a kollektivizálás
fölszántották a tengert és a málnás
is áttűnt egyre táguló körökké
vált a vizen szétszórt nyáját vadul
büntette s tán szerette is az Úr?*

1995. december 7.